

Icebreakers för äldre elever och sfi

Här hittar du olika icebreakers och övningar som är utvalda för att passa träffar mellan äldre elever i grundskolan/gymnasiet och vuxna som läser sfi/sva.

Ofta kan det kännas stelt och obekvämt när man hamnar i en situation med personer man inte känner sedan tidigare. Vi rekommenderar därför att ni väljer ut några övningar som ni tror passar de eleverna som ska mötas och lägger in dem i början av träffen.

Övningarna är tänkta att kunna passa sfi-elever på flera språknivåer. Dock kan vissa övningar kräva språkliga förberedelser i en grupp där språknivån är lägre. Till de flesta övningarna går det att använda bildstöd. Instruktioner med exempel är viktiga för deltagare på alla språknivåer.

Innehåll

- Icebreakers i smågrupper
- Icebreakers i stor grupp

Icebreakers i smågrupper

Om formen för resten av träffen är samtal i smågrupper kan det vara en bra idé att välja en icebreaker som görs i de grupperna eleverna ska sitta. Det lättar upp stämningen och hjälper grupperna att komma igång med samtalen på ett naturligt sätt. Om ni har gott om tid och det är logistiskt möjligt kan ni också göra en icebreaker i helgrupp innan.

Nytt språk

Tid	ca 10-20 min
Material	Utskrifter med instruktioner till varje grupp

I denna icebreaker ska deltagarna från sfi/sva lära gymnasie-/grundskoleeleverna ett nytt språk. De får välja vilket språk de vill förutom svenska och engelska. Gymnasie-/grundskoleeleverna ska lära sig att:

1. Räkna till 5
2. Säga: Hej, jag heter Jag bor i ...
3. Om skriftspråket skiljer sig: skriva sitt namn.

Tänk på! Ge tydliga instruktioner att gymnasie-/grundskoleeleverna verkligen ska försöka lära sig, det vill säga prova att uttala orden tills de har lärt sig och inte bara lyssna en gång.

Tips! Om någon av deltagarna från sfi/sva har engelska som enda språk kan de få instruktionen att lära ut något dialektalt uttryck, ordspråk eller slang.

Gemensamma nämnare

Tid	ca 10-20 min
Material	Utskrifter med instruktioner till varje grupp, papper och pennor, eventuellt post-it lappar

Tillsammans i sina smågrupper ska deltagarna hitta saker de har gemensamt kopplat till olika teman. De ska enas om ett svar per tema/fråga.

Det kan vara intressant att presentera vad grupperna kommer fram till i helgrupp. Låt varje grupp berätta för de andra i tur och ordning. Om ni är en stor grupp kan ni instruera varje grupp att skriva sina svar på post-it lappar som placeras på en tavla/stora pappersark, alternativt skickas in digitalt via t.ex. Mentimeter. Då kan ni som lärare läsa upp svar eller låta deltagarna ta en titt i pausen.

Denna icebreaker går att anpassa utifrån hur lång tid ni har. Har ni mer tid kan ni använda fler teman och om det är ont om tid väljer ni färre. Nedan finner ni en lista på exempel, välj de ni tycker passar era grupper eller hitta på egna teman..

Exempel på teman:

- En aktivitet som ni alla tycker om.
- En grönsak som ni alla tycker smakar gott.
- En musiklåt som ni alla gillar.
- Ett djur som ni alla tycker om.
- En person som ni alla ser upp till (som ni tycker har gjort bra saker).
- En film som ni alla har tittat på.
- En plats som ni alla tycker om.

Tips! Det kan vara en bra idé att blanda teman som är lättare eller svårare att hitta gemensamma nämnare kring. På så sätt kommer gruppen framåt, men deltagarna blir också tvungna att diskutera och samtala med varandra på ett lite djupare plan.

Mitt namn

Tid	ca 10-15 min
Material	Utskrifter med instruktioner till varje grupp

Den här icebreakern är en slags presentationsrunda där deltagarna i tur och ordning får berätta för de andra om sitt namn. Ge dem instruktionen att i den mån de kan svara på frågorna:

- Vad betyder ditt namn?
- Vem gav dig ditt namn (bestämde vad du skulle heta)?
- Har du något smeknamn?
- Vilka fler namn har du (mellannamn, efternamn) och varför har du fått dem?

Tre bilder

Tid	ca 10-15 min
Material	Papper och pennor, utskrifter med instruktioner alt. projicerat med projektor

Deltagarna får varsin penna och papper. Var och en ska på sitt papper rita tre bilder som säger något om dem. Det kan vara något personen tycker om, ett intresse, ett arbete, en plats, något hen har gjort i sitt liv etc.

När tiden har gått ut och alla i gruppen har ritat visar en person i taget upp sitt papper och berättar om bilderna.

Tänk på! För att det inte ska bli så mycket fokus på prestation kopplat till ritandet är det bra att inte ge deltagarna för lång tid. Berätta att de bara har några minuter på sig och att det inte spelar någon roll hur bilderna ser ut.

Denna övning fungerar bra för deltagare med en lägre språknivå i svenska, men var noggrann med instruktionerna. Som ledare är det bra att ge exempel utifrån sig själv och visa tre ritade bilder.

Tips! Övningen kan också göras i en variant där de andra i gruppen ska gissa vad bilderna föreställer. Personen som har ritat får sedan berätta och förklara.

Icebreakers i stor grupp

Att göra icebreakers i helgrupp bryter isen och höjer energin. Det skapar en känsla av samhörighet mellan deltagarna. Eleverna får på så sätt också möjlighet att lära känna fler i den andra elevgruppen än dem de ska prata med i sina smågrupper (om det är formen för resten av träffen). Dessa övningar kräver ledning av en lärare.

Speed-dating

Tid	ca 15-30 min
Material	Frågor projicerade med projektor om möjligt

Deltagarna ställer sig i en yttre och en inre cirkel (en elevgrupp per ring). Varje person i den yttre cirkeln har en person från den inre cirkeln framför sig och står vända mot varandra. Ni kan bilda

cirklarna antingen ståendes eller med stolar.

Ledaren läser upp en fråga och deltagarna berättar svaret på frågan för personen framför. Beroende på vilka frågor som ställs behöver tiden framför varje person anpassas. Ledaren ropar eller ger annan signal när det är dags för den inre cirkeln att rotera ett steg åt höger. En ny fråga läses upp och de som nu har hamnat mitt emot varandra samtalar om svaren.

Ledaren bestämmer när övningen är slut alternativt avslutar när alla frågor har gått igenom.

Exempel på frågeställningar:

- Vad åt du till frukost idag?
- Vilken musik tycker du om?
- När du var barn, vad tänkte du att du ville göra i framtiden?
- Vem beundrar du och varför?
- Berätta om något du är bra på.
- Om du var tvungen att äta samma maträtt resten av ditt liv, vad skulle du välja att äta?
- Vad tyckte du om att leka när du var barn?
- Berätta om en favoritplats i världen – var befinner du dig? Vad gör att du tycker om platsen?
- Berätta om en gång när någon annan person gjorde något snällt för dig.
- Om du fick en miljon kronor, vad skulle du göra?
- Berätta om något du ser fram emot (längtar till).
- Berätta om en sak som du har hemma som betyder mycket för dig.

Tänk på! Det kan ta längre tid att formulera svar på frågorna för deltagarna som läser svenska. Ha med det i beräkningen när ni bestämmer tidsintervallen för rotation.

Påminn deltagarna att alltid börja med att presentera sig med namn innan de svarar på frågorna.

Det kan vara bra att börja med några enkla frågor och rotera relativt fort de första omgångarna för att övningen ska komma igång. Sedan kan några frågor som behöver mer utförliga svar ställas. Tänk på att anpassa frågorna efter språknivå, förklara med andra ord och ge exempel.

Tips! Om det är olika många deltagare i de två elevgrupperna kan ni ha en plats i den yttre cirkeln som deltagarna i den inre cirkeln flyttar ut till när de roterar (om det är fler i den inre). Det gör att det inte blir samma person från en elevgrupp som bara får prata med sina klasskamrater, utan att olika deltagare turas om att flytta ut i den yttre cirkeln.

Det kan också vara bra att ha en eller flera frågor/ämnen som deltagarna kan börja prata om ifall att de blir klara innan det är dags för rotation. Det kan annars kännas stelt och obekvämt att behöva stå framför någon i tystnad.

Ett sätt att förtydliga och förenkla för gruppen är att projicera frågorna som ska diskuteras med projektor. Då får deltagarna höra frågorna från ledaren, men kan också läsa dem. Ett annat alternativ

är att dela ut utskrifter.

Vilka är här?

Tid	ca 15-30 min
Material	Frågor/påståenden projicerade med projektor

Tanken med den här övningen är att upptäcka likheter, bryta upp grupperna och visa hur olika grupper kan formas kopplat till olika gemensamma nämnare.

Gruppen ställer sig antingen i en cirkel eller på en rad. Ledaren läser sedan upp ett påstående i taget och alla som håller med/svarar ja tar tre steg fram (fler eller färre beroende på utrymme).

Om deltagarna står på en linje eller i grupp, kan ledaren be alla deltagare som håller med att ställa sig bredvid hen. Det gör de nya gruppbildningarna ännu tydligare och gör det lättare för ledaren att ställa eventuella följdfrågor. Detta tar dock längre tid och blir lätt omständigt om inga följdfrågor ska ställas.

Exempel på påståenden:

- Alla som tycker om jordgubbar. (Hur tycker du om att äta dem? Tillsammans med något?)
- Alla som har varit i Norrland. (Var har du varit?)
- Alla som kan baka bröd. (Vilken sorts bröd bakar du?)
- Alla som längtar efter snö. (Vad är det du tycker om med snö?)
- Alla som saknar någon.
- Alla som tycker om att spela fotboll. (Brukar du spela ofta?)
- Alla som tycker om att lära känna nya personer. (Hur/var brukar du lära känna nya personer?)
- Alla som har en katt som husdjur. (Vad heter din katt?)
- Alla som gillar skogen. (Vad gillar du med skogen?)
- Alla som har flyttat från ett hem till ett annat.
- Alla som dricker kaffe varje dag. (Hur dricker du ditt kaffe?)
- Alla som känner sig gamla. (Varför känner du dig gammal?)

Tänk på! Den här övningen kan fungera som uppvärmning, energizer eller avslutning. Om den används i början och deltagarna sedan ska samtala i smågrupper kan det vara bra att lägga in en icebreaker som görs i smågrupperna också. Detta eftersom att den här övningen inte innehåller så mycket interaktion och kommunikation.

Tips! För deltagare med lägre språknivå i svenska kan ni använda bildstöd. Visa varje påstående tillsammans med en bild.

För att det ska bli mer kommunikation i övningen kan följdfrågor ställas till några av personerna som svarar ja på påståendet. Se exempel i parenteserna efter påståendena ovan.

Om det är ett specifikt tema på träffen kan påståendena i denna övning knytas till det temat. På så sätt kan det bli en introduktion och uppvärmning innan samtalen sätter igång.

Para-ihop-sig-lek

Tid	Kan anpassas beroende på tidstillgång
Material	Frågor projicerade med projektor

Förbered ett antal frågor med olika svarsalternativ som deltagarna ska gruppera sig utifrån. Det kan till exempel vara månaden/årstiden de är födda, färg på skorna, vad de dricker på morgonen (vatten/kaffe/te/ingenting), klädesplagg de har på sig, färg på huset de bor i och så vidare. Ledaren instruerar sedan deltagarna att para ihop sig utifrån frågan, exempelvis "bilda en grupp av fem med personer som har samma färg på skorna".

När deltagarna har lyckats bilda grupper (slå eventuellt ihop mindre grupper till en) får de en följdfråga. Följdfrågan kan antingen vara kopplad till den tidigare frågan eller vara en konversationsstartare som till exempel "Vad gör du helst på fritiden?". Låt dem samtala ett tag i smågrupperna och ge sedan en ny fråga som de ska gruppera sig utifrån. Detta kan repeteras olika många gånger beroende på tidstillgång, men det är bra att göra några rundor för att så många som möjligt ska få prata med varandra.

Tips! För att göra instruktionerna tydligare kan bildstöd användas med projektor.

Ni kan även använda denna övning istället för grupprotation. Det vill säga ge i uppdrag att para ihop sig kopplat till en frågeställning och sedan låta följdfrågorna vara kopplade till själva lektionstemat. Detta fungerar dock bäst med ett ämne som är intressant att få många perspektiv på, men inte är så personligt/känsligt att prata om.

Mingelbingo

Tid	ca 15-30 min
Material	Pennor och utskrivna bingobrickor med påståenden och följdfrågor

Dela ut en bingobricka och penna var till alla deltagare. Be dem sedan mingla runt och fråga andra personer om olika påståenden passar in på dem. När deltagarna hittar en person som matchar ett påstående skriver den personen sitt namn på deltagarens bingobricka och deltagaren ställer följdfrågan och skriver ner det svaret också.

Det är inte tillåtet att skriva samma person flera gånger. Den som först får alla rutor i en rad ifyllda ropar "Bingo!" och har vunnit första omgången. Ni kan sedan fortsätta tills någon har fyllt hela sin bingobricka.

Tänk på! För dem som inte har någon erfarenheter av att spela bingo kan instruktionerna vara svåra att förstå. Var noga med att visa exempel när ni förklarar övningen. Gå igenom de olika påståenden för att säkerställa att alla förstår dem.